

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko Gminie W.

o zapłatę, zwrot lub przeniesienie własności nieruchomości ewentualnie o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 października 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 listopada 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz tego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli

skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód M. B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 listopada 2019 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem powoda skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona albowiem nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza jak i kontrolna sądu drugiej instancji. Poza tym zdaniem powoda w sprawie istnieje zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania, czy możliwe jest wzruszenie ostatecznej decyzji Wojewody [...] z dnia 17 kwietnia 1992 r., wydanej bez podstawy prawnej oraz przy niewłaściwie ustalonym stanie faktycznym.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba podnieść, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima. facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia

26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ. ; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Poza tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Wnoszący skargę kasacyjną przede wszystkim nie przedstawił oddzielnego wyводу świadczącego o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Zważyć trzeba, że zasadniczymi przyczynami oddalenia powództwa o odszkodowanie w związku ze stwierdzeniem nieważności orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w W. z dnia 31 maja 1952 r., na mocy którego przejęto własność gospodarstwa należącego do ojca powoda, było, po pierwsze uwzględnienie przez Sąd związania decyzją Wojewody C. z dnia 27 kwietnia 1992 r. stwierdzającą nabycie przez Gminę W. działek wchodzących w skład tego gospodarstwa. Pogląd ten jest zbieżny z prezentowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem (zob. m in. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 28/09, nie publ. oraz wyroki z dnia 5

czerwca 2009 r., I CSK 504/08, nie publ. z dnia 26 sierpnia 2009 r., I CSK 26/09, OSNC-ZD 2010, Nr A, poz. 22). Poza tym Sąd Apelacyjny przyjął brak legitymacji biernej po stronie Gminy odnośnie odszkodowania. Odwołał się w tym zakresie do przyjętego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., (III CZP 99/06) stanowiska, zgodnie z którym legitymowanym biernie w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z ostatecznej decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 36 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. o pracownikach samorządowych jest Skarb Państwa, także wtedy, gdy stwierdzenie nieważności nastąpiło po dniu 26 maja 1990 r.

Odnosząc się do zawartej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania konkluzji, iż w sprawie istnieje zagadnienie budzące poważne wątpliwości sprowadzające się do ustalenia, czy istnieje możliwość wzruszenia decyzji Wojewody C. z dnia 17 kwietnia 1992 r. trzeba zważyć, iż tak postawione pytanie nie ma uniwersalnego charakteru. Ma znaczenie jedynie w przedmiotowej sprawie i stanowi w istocie pytanie o jej rozstrzygnięcie.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez powoda przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozważę z urzędu nieważność postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uwzględniając charakter sprawy, sytuację osobistą powoda Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c. nie obciążył go kosztami postępowania kasacyjnego.

jw